

מחווון בגיאוגרפיה

10 שנות לימוד

נוסח ראשון

שם פרטי:	שם משפחה:	מס' הזהות:
_____	_____	_____
שם מרכז ההשכלה / מוסד:	מנהל מרכז השכלה:	תאריך:
_____	שם: _____	_____

ציון: _____	תאריך בדיקת המבחן: _____
-------------	--------------------------

אנו רואים בקיום טוהר הבחינות משימה חינוכית, ערכית ומוסרית,
שהמערכת כולה נקראת להיערך להצלחתה.
באחריות הנבחן/ הנבחנת לשמור על טוהר הבחינות בהתאם לכללים ולהנחיות בע"פ
ובכתב על גבי שאלון הבחינה ועל ידי אחראית/ הבחינה.

בהצלחה!

הוראות לנבחן

משך המבחן : שתיים

הרכב הציון:

70 נקודות	ציון בחינה
30 נקודות	הערכת עבודה

100 נקודות	סה"כ
------------	------

מבנה הבחינה ומפתח הערכה :

30 נקודות	פרק ראשון - מיומנויות מפה - עולם ענה על שאלות 1-4
20 נקודות	פרק שני - הכרת ארץ ישראל ענה על שאלות 5-7
20 נקודות	פרק שלישי – טביעת רגל אקולוגית ענה על שאלות 8-10

חומר עזר מותר בשימוש :

1. אטלס אוניברסיטאי חדש/ פרופסור משה ברוור שנת הוצאה - 1993 ואילך.
2. אטלס כרטא/ פיזי- מדיני- כלכלי- חברתי. פרופסור אריה שחר 1993 ואילך.
3. אטלס אוניברסאלי/ שחר

הוראות מיוחדות:

ענה על השאלות בטופס הבחינה וכתוב בכתב ברור
הקפד לקרוא את ההוראות ולפעול בהתאם, במבחן סוגים שונים של שאלות

* ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים.

בהצלחה!

פרק ראשון - מיומנויות מפה

(30 נקודות)

ענה על שאלות 1-4

התמצאות וכיוונים.

השתמש ב- מפת העולם מדינית

1. הקף נכון / לא נכון על סעיפי השאלה א'- ד' (4 נקודות)

- א. רוסיה נמצאת מדרום לסין
 ב. יפן היא חצי אי
 ג. ברזיל היא המדינה הגדולה ביותר בדרום אמריקה
 ד. האוקיאנוס האטלנטי נמצא ממערב לאמריקה הצפונית
- נכון / לא נכון
 נכון / לא נכון
 נכון / לא נכון
 נכון / לא נכון

2. כתוב בטבלה את שם היבשת בה נמצאת כל אחת מהמדינות הרשומות (8 נקודות)

השתמש ב- מפת העולם מדינית

שם המדינה	מונגוליה	לוב	ארגנטינה	ספרד	מקסיקו
שם היבשת בה שוכנת המדינה	אסיה	אפריקה	דרום אמריקה	אירופה	אמריקה הצפונית

מה שם המדינה בה עוברים: קו רוחב 30 צפון, וקו אורך 20 מזרח לוב

הכרת האטלס, יחידות נוף, קנה מידה וסימנים מוסכמים.

3. **בצע** את המשימות א' – ז' בעזרת האטלס. (14 נקודות)

- א. חפש באינדקס את המילה **קיטו** באטלס כרטא - **קיטו**
מה שם המפה אליה הגעת בעזרת האינדקס? אמריקה הדרומית פיסית
- ב. ציין שמות של שלוש מדינות נוספות המופיעות במפה זו: ברזיל, בוליביה, ונזואלה או כל מדינה אחרת מיבשת זו
- ג. קיטו נמצאת ביבשת אמריקה הדרומית במדינת אקוודור
- ד. קיטו נמצאת ביחידת נוף הררית בגובה בין 2500-5000 או שיצינו את הפסגה הסמוכה 5897
- ה. מהו שמו של רכס ההרים הגבוה ביותר במפה זו? הרי האנדים (הקורדירה) מה גובהו? הנקודה הגבוהה ביותר-6962 או שיצינו בין 2500 ל-5000+
- ו. ציין שם של נהר גדול בחלק הצפוני של היבשת אמזונס, אורינוקו, מדירה וכל נהר אחר
- ז. מצא את העיר מנוס במדינת ברזיל (ממזרח לקיטו במרכז היבשת).
מהו בערך המרחק בין העיר קיטו לעיר מנוס? הקף את התשובה הנכונה
500 ק"מ 1000 ק"מ 2000 ק"מ

4. **עיין במפה הכלכלית של היבשת - באטלס אוניברסיטאי**

מפת מחצבים/חקלאות/אקלים - באטלס כרטא

הקף נכון / לא נכון על הסעיפים א' - ד'. (4 נקודות)
(היעזר בסימנים המוסכמים במפה)

- א. ליד העיר קיטו יש נפט נכון / לא נכון
- ב. ליד העיר מנוס יש פחם נכון / לא נכון
- ג. ביבשת מגדלים קנה סוכר נכון / לא נכון
- ד. בחלקה הדרומי של היבשת יש יערות טרופיים נכון / לא נכון

פרק שני - ארץ ישראל

ענה על שאלות 5-7

(20 נקודות)

5. גבולות ישראל

(5 נקודות)

השלם את הטבלה הבאה:

שם המדינה השכנה / ים	גבול ישראל ב
לבנון	צפון
סוריה	צפון מזרח
ירדן	מזרח
מצריים	דרום מערב
הים התיכון	מערב

6. טיול קצר בישראל.

עיין במפת הגליל והגולן באטלס אוניברסיטאי או אטלס כרטא או אטלס אוניברסאלי (המפה בתחילת האטלס) וענה על כל הסעיפים א' – ו'.

(10 נקודות)

אתה יוצא ליום כיף ונוסע מהעיר נהריה לעיר חיפה. העבר קו ישר דמיוני מנהריה לחיפה

א. מהו כיוון הנסיעה שלך? צפון

ב. נהריה נמצאת ביחידת נוף? (הקף בעיגול את התשובה הנכונה)

מישור הר רמה בקעה

ג. חיפה נמצאת סמוך להר הנקרא הכרמל שגובהו 528 מטר מעל פני הים.

ד. ציין שם של ישוב קטן או עיר שאתה עובד בדרך שבי ציון, בוסתן הגליל, עין המפרץ, כפר מסריק או כל יישוב קטן אחר.

ה. ציין שם של נחל איתן הזורם לים התיכון שאתה עובר בדרך נעמן, קישון.

ו. לפי קנה המידה של המפה קבע מהו המרחק בין נהריה לחיפה בקו אווירי. (הקף את התשובה הנכונה בעיגול)

10 ק"מ 35 ק"מ 70 ק"מ 100 ק"מ

מפות נושאיות ישראל

7. פתח את האטלס במפות ישראל אקלים

התבונן במפה **טמפרטורה שנתית ממוצעת - אטלס אוניברסיטאי**

טמפרטורה רב שנתי - אטלס כרטא וענה על השאלות הבאות (5 נקודות)

א. האזור החם ביותר בארץ הוא אזור צפת **נכון / לא נכון**

ב. האזור החם ביותר בארץ הוא אזור ים המלח **נכון / לא נכון**

ג. הטמפרטורה השנתית הממוצעת בעפולה ובבאר שבע זהה **נכון / לא נכון**

ד. הטמפרטורה השנתית הממוצעת באזור ירושלים היא 13-15 מעלות **נכון / לא נכון**

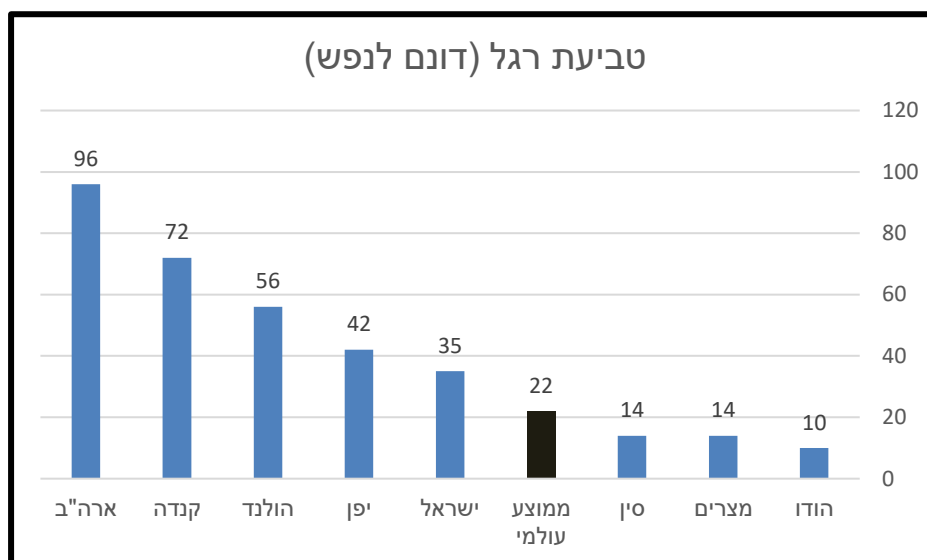
ה. הטמפרטורה השנתית הממוצעת בבאר שבע היא 25-27 מעלות **נכון / לא נכון**

פרק שלישי - טביעת רגל אקולוגית

(20 נקודות)

ענה על השאלות 8 - 10

8. עיין בדיאגרמת העמודות שלפניך וענה על סעיפים א' – ד' (10 נקודות)

א. ציין שתי מדינות בהן טביעת הרגל האקולוגית קטנה הודו, מצרים, סין (1 נק')

ב. ציין שתי מדינות בהן טביעת הרגל האקולוגית גדולה ארה"ב, קנדה (1 נק')

ג. תאר בעיה אחת שיש למדינות עם טביעת רגל אקולוגית גדולה ? (4 נק')
בעיות אפשרויות : כמות פסולת גדולה, תפיסת שטחים פתוחים, זיהום אוויר,
זיהום מקורות מים, פגיעה במערכות אקולוגיות ועוד.... כל תשובה הגיונית
תתקבל.

ד. הצע דרך אחת לצמצום טביעת הרגל האקולוגית בארצות הברית (ארה"ב) (4 נק')
חינוך לצרכנות נבונה, מיחזור פסולת, מעבר לתחבורה ציבורית או רכיבה על
אופניים או דלקים נקיים, חיסכון במים, מעבר לאנרגיה מתחדשת, חקיקת
חוקים לאיסור על יצור פלסטיק, הימנעות מריסוס שטחים חקלאיים, שמירה על
בעלי חיים וצמחים – בתי גידול ועוד.... כל תשובה נכונה תתקבל.

9. **התבונן** בתמונה הבאה **וציין** ארבעה משאבים ו/או תהליכים הנכללים בטביעת הרגל האקולוגית של המוצר בתמונה.
(5 נקודות)

א. אדמה, מים - גידול פרות לחלב - זיהום רפש רפתות, גידול מזון לפרות, מים לפרות
ב. נפט - ייצור קופסת פלסטיק – הפקת נפט, בתי זיקוק, מפעל ייצור
ג. אוויר - הובלה של המוצר – מקור אנרגיה, זיהום אוויר
ד. אדמה בה מטמינים פסולת לא מתכלה – קופסה, מכסה, עטיפת ניילון

10. **קרא** את הציטוט הבא, **הסבר** אותו במילים שלך **ותן דוגמא** לכך מחיי היום יום.
(5 נקודות)

”בני האדם לא טוו (עשו) את רשת החיים. אנו רק חוט אחד בתוכה. כל מה שאנו עושים לרשת, אנו עושים לעצמנו. כל הדברים קשורים יחד. כל הדברים מחוברים.” ציטוט של הציף סיאטל משבט ילידי אמריקה (אינדיאנים).
משמעות המשפט היא שהאנושות תלוייה לקיומה בטבע והשמירה עליו תלויה בבני האדם. לכל פעולה של האנושות יש השפעה רבה. לדוגמא: זיהום האוקיינוסים בפלסטיק שגורם לפגיעה בבעלי החיים הימיים וגם בנו כי אנו אוכלים את הדגים שהורעלו מפלסטיק ומתכות כבדות. כל תשובה הגיונית תתקבל.

בהצלחה!!!